

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΛΙΘΩΝ.

—0—

Μίονος ὁ ἐσωτερικὸς τῆς ψυχῆς καλλωπισμὸς κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀληθῶς τιμιώτερον καὶ ἀνώτερον τῶν λοιπῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπόκτησις αὐτοῦ εἶναι δύσκολος, κατέφυγεν ὁ ἄνθρωπος ἔκπαλαι εἰς τὸν ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Διὰ τοῦτο ἐπενόησε τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα, καὶ πᾶν εἶδος καλλωπισμοῦ, καὶ ἐτίμησε μάλιστα πάντων τὰ λαμπρά καὶ σπάνια πράγματα, ἐλπίζων νὰ ἀποδειχθῇ διὰ τῆς ἀποκτήσεως τούτων ἀνώτερος τῶν λοιπῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ λαμπρότατον καὶ σπανιώτατον τῆς γῆς προϊόν εἶναι οἱ πολύτιμοι λίθοι, διὰ τοῦτο ἐτίμησεν αὐτοὺς ἡ ἀνθρώπινος ματαιοφροσύνη ὑπὲρ πάντα τὰ φυσικὰ καὶ τεχνικὰ προϊόντα· ὅθεν ὑπῆρξαν ἐξ ἀρχῆς ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ ἕλη. Ἐντεῦθεν ἡ ἀντίζηλος τέχνη ἐπιβουλεύουσα τὴν φύσιν, ἔσπευσε νὰ τὴν μιμηθῇ κατὰ τοῦτο τὸ εὐγενὲς προϊόν· ὅθεν ἔπλασεν ἐκ τοῦ ὑέλου πάντα τὰ εἶδη τῶν πολυτίμων λίθων, πλὴν τοῦ ὀπαλλίου, οὕτως εὐφυῶς, ὥστε ἀπατᾷ καὶ τοῦ εἰδήμονος τὴν ὄρασιν. Ἀλλ' ἡ ὑπερβάλλουσα Στ ε ρ ῥ ὅ τ η ς τῶν πολυτίμων λίθων ἀπελέγχει τὴν ἀπάτην τῆς τέχνης, καὶ ἀποδεικνύει αὐτοὺς ἀνωτέρους, ὄχι μόνον τῶν τεχνικῶν λίθων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν λαμπροτέρων φυσικῶν λίθων· διότι οἱ μὲν τεχνικοὶ λίθοι ἀκονίζονται ἐντὸς τινῶν ὥρῶν, καὶ ῥηνίζονται εὐκόλως· ὁ δὲ ἀδάμας, ὁ ἀνθραξ καὶ ὁ σάπφειρος μόλις ἀκονίζονται ἐντὸς τινῶν ἡμερῶν, καὶ δὲν ξύονται ὀπωσοῦν, οὔτε ὑπὸ τῆς λεπτοτάτης Ἀγγλικῆς ῥήνης. Προσέτι καὶ ἡ Λάμψις τῶν ἀληθῶν πολυτίμων λίθων εἶναι πολὺ ἀνωτέρα τῆς τῶν ψευδολίθων λάμψεως· ἀλλ' αὕτη χρειάζεται γυμνασμένον ὀφθαλμὸν.

Οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι εἰς ἀπάτην τῶν ἀπλουστέρων ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς πολυτίμους λίθους τινὰ θαυματουργὰ ἰδιώματα, τὰ ὅποια ἐπίστευον

ποτέ καιροῦ ἐξ ἀπειρίας καὶ ἄνδρες σοφοί.

Τοὺς πολυτίμους λίθους μεταχειρίζονται, καθὼς καὶ τοὺς παλαιούς αἰῶνας, εἰς κατασκευὴν δακτυλιδίων, γυναικείων στολῶν, καὶ διαφόρων κειμηλίων. Πατρίς αὐτῶν εἶναι ἡ μεσημβρινή Ἀσία, καὶ μάλιστα αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι· κατὰ τοὺς νεωτέρους ὁμῶς καιροὺς εὐρέθησαν καὶ ἐπὶ τὴν Βρασιλίαν, ὅθεν φέρονται τώρα πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Εὐρίσκονται δὲ κυρίως εἰς τὰ βουνὰ, καὶ ἐντὸς τῶν πετρῶν· ἀπαντῶνται ὁμῶς σποράδην καὶ ἐπὶ τὰς πεδιάδας, καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς, ὅπου φέρονται ἀπασπώμενοι διὰ τῆς βροχῆς ἀπὸ τὰ διαρρήγματα τῶν πετρῶν. Οἱ τελευταῖοι νομίζονται καλλήτεροι· ἀλλ' εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀκάθαρτοι, κακόσχημοι, καὶ ἐνίοτε περικεκαλυμμένοι μὲ δέρμα λιθῶδες.

Τινὲς διαιροῦσι τοὺς πολυτίμους λίθους εἰς Διαφανεῖς, Ἡμιδιαφανεῖς, καὶ Ἀδιαφανεῖς· πολλάκις ὁμῶς εὐρίσκονται λίθοι διαφανεῖς καὶ ἀδιαφανεῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Οἱ πολυτίμοι λίθοι, εἶναι κυρίως 20, τοὺς ὁποίους τινὲς κατατάττουσι βαθμηδὸν οὕτως· ὁ Ἀδάμας, ὁ Ἄνθραξ, ὁ Σάπφειρος, τὸ Τοπάζιον, ὁ Σμάραγδος, ὁ Ἀμέθυσσος, ὁ Γρανάτης, ὁ Υἰάκινθος, τὸ Βηρίλλιον, ὁ Χρυσόλιθος, τὸ Σάρδιον, ὁ Χαλκηδόνιος, ὁ Ἀχάτης, ὁ Ὀπάλλιος, ὁ Ὀνυξ, ὁ Σαρδόνυξ, ὁ Πρασίτης, τὸ Περούζιον, τὸ Λαζούριον, καὶ τὸ Τουραλίνον. Τὸ σῦνηθες ζύγιον τῶν πολυτίμων λίθων εἶναι τὸ κεράτιον (κράτι), τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς τέσσαρας κόκκους (γράνα)· 12 κεράτια εἶναι ἰσοβαρῆ μὲ ἐν δράμιον.

Ὁ Ἀδάμας (Διαμάντι, *Cemta Adamas*, καὶ Τουρκιστὶ ἐλμάς). Οὗτος εἶναι ὁ σκληρότατος, εὐειδέστατος καὶ διαφανέστατος πάντων τῶν πολυτίμων λίθων. Ἀχρωμάτιστος ὢν φαίνεται παρόμοιος μὲ τὸν καθαρώτατον κρύσταλλον. Κόπτει τὸν κρύσταλλον, τὸν ἄνθρακα, καὶ τοὺς λοιποὺς πολυτίμους λίθους, καὶ σπινθοβολεῖ διὰ τοῦ χάλυβος. Πάντοτε εὐρίσκεται

κρυσταλλωτὸς. καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ ὀκτὼ ἰσομεγέθεις καὶ τριγώνους ἐπιφανείας· ἐνίοτε δὲ καὶ στρογγύλος. Ἡ ὑφή αὐτοῦ εἶναι λεπιδωτή. Ἐὰν τεθῆ εἰς πῦρ ἰσχυρὸν, διαφλογίζεται ὀλίγον, καὶ ἔξατμίζεται ὅλος. Ὄταν ὁμως περικαλυφθῆ μὲ κόνιν ἀνδράκων, καὶ ἐμποδισθῆ ἢ εἰς αὐτὴν τοῦ ἀέρος εἰσοδος· τότε καὶ ἐντὸς τοῦ ἰσχυροτάτου πυρὸς διαμένει ἀμετάβλητος. Ἡ στοιχειώδης αὐτοῦ ὕλη εἶναι ὁ ἀνθραξ. Ἀντανεκλᾷ πάντα τὰ χρώματα. Ἡλεκτρίζεται διὰ τῆς τριβῆς, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ πολύτιμοι λίθοι, καὶ ἀφινόμενος τινὰ καιρὸν ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, ἀκτινοβολεῖ ἔπειτα εἰς τὸ σκότος· τοῦτο ὁμως εἶναι ἰδίωμα κοινὸν, ἂν καὶ μετριώτερον, πάντων τῶν πολυτίμων λίθων, καὶ ἄλλων τινῶν μὴ πολυτίμων.

Οἱ κάλλιστοι ἀδάμαντες εὐρίσκονται ἐπὶ τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἤτοι κατὰ τὴν Γολκόνδαν, Βισαπούρ, Βεσναγούρ καὶ Δεκάν. Πρὸς τούτοις, τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εὐρέθησαν καὶ ἐπὶ τὴν Βρασιλίαν, ὅθεν τώρα φέρονται πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος τίθεται κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐτοῦ ποιότητος, τοῦ χρώματος καὶ τοῦ μεγέθους. Καλὸς νομίζεται, ὅταν δὲν ἔχη τινὰ κηλίδα, ἢ ραγισμόν, καὶ ἦναι ἀχρωμάτιστος ὡς τὸ καθαρὸν νερόν. Πρὸς τούτοις εὐρίσκονται πολλοὶ ἀδάμαντες κίτρινοι καὶ γαλανοὶ, καὶ σπανίως ῥοδόχροι, καὶ ἔτι σπανιώτερον πράσινοι, οἱ ὅποιοι νομίζονται καὶ τιμιώτατοι.

Οἱ ἀνέργαστοι ἀδάμαντες ἀκονιζόμενοι, γίνονται Πεδινοὶ (γιαρίμ Βριλλάντ τουρκιστί), Ροζέται, Βριλλάντια, καὶ Χονδροειδεῖς (τσιάπα τουρκιστί). Οἱ πεδινοὶ ἀκονίζονται ἄνω καὶ κάτω ὁμαλῶς· αἱ δὲ ῥοζέται ἀκονίζονται κάτωθεν ὁμαλῶς, καὶ ἄνω κατὰ γωνίας· καὶ τὰ βριλλάντια, ἄνω καὶ κάτω κατὰ γωνίας· χονδροειδῆ δὲ ὀνομάζονται τὰ εὐτελέστατα τῶν βριλλαντίων εἶδη. Ὁ ἀδάμας δὲν ἀκονίζεται ἀλλέως, εἰμὴ πάλιν μὲ ἀδάμαντα· διὰ τοῦτο συντρίβοντες πρὸς ἀλλήλους τοὺς εὐτελεῖς ἀδάμαντας,

συλλέγουσι τὴν γενομένην κόνιν, καὶ μὲ αὐτὴν ἀκονίζουσι καὶ στιλβόνουσι τοὺς καλοὺς ἀδάμαντας καὶ ἄλλους πολυτίμους λίθους.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας ἔχει τὸν μέγιστον ἀδάμαντα, ὅστις εὐρέθη ἐπὶ τὴν Βρασιλίαν, καὶ κατὰ τὴν κοινοτέραν γνώμην εἶναι ἰσοβαρῆς μὲ 1680 κεράτια, καὶ ἀξίζει 224 μυλλιονίων φουντστέρλιγκα· Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἔχει ἓνα ἀδάμαντα 215 κερατίων· ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βιέννης ἔχει ἓνα 139 κερατίων, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἓνα ἄλλον 137 κερατίων. (*)

Πρὸς τούτοις, τοὺς νεωτέρους καιροὺς εὐρέθη κατὰ τὴν Κίναν καὶ τὰς Ἰνδίας καὶ ἄλλοις τις πολυτίμος λίθος ἀδαμαντοειδῆς, ὀνομαζόμενος Ἄδαμαντόσπαθον, ὅστις εἶναι ἀδιαφανῆς, φαιῶς, ἢ μελανός, καὶ οὕτω σκληρὸς, ὥστε ἀκονίζεται μὲ τὴν κόνιν αὐτοῦ ὁ ἀδάμας, καὶ ἕτεροι πολυτίμοι λίθοι. Ὁ Κερκόνι-

(*) Ὁ τῆς Πορτογαλλίας ἀδάμας ἀμφιβάλλεται ἂν ᾗται τῷ ὄντι ἀδάμας ἢ λευκὸν τοπάζιον. Ἐστάλη δὲ τὸ 1746 ἐκ τῆς Βραζιλίας πρὸς τὴν βασίλισσαν τῆς Πορτογαλλίας, καὶ τιμᾶται ἕως 30,000,000 διστήλων.— Ὁ ἀδάμας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας εἶναι σχεδὸν κατὰ τὸ μέγεθος ἴσος μὲ ὧν περιστερᾶς. Ἦτο δὲ πρότερον, ὡς λέγεται, ὁ ἀδάμας οὗτος ὀφθαλμὸς εἰδώλου τινὸς εἰς Σεριγγάμ, καὶ ἐκλέφθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τινος στρατιώτου, ὅστις ἐπὶ τούτῳ εἶχε γένειν ἱερεὺς τοῦ εἰδώλου. Ἐπώλησε δ' αὐτὸν ὁ στρατιώτης εἰς τινα πλοίαρχον, εἰς Μαδράς, καὶ οὗτος πάλιν εἰς τινα Ἰουδαῖον· μετὰ ταῦτα δ' ἠγοράσθη παρὰ τινος ἐμπόρου Ἕλληνος, ὅστις καὶ τὸν μετεπώλησεν (1766) εἰς τὸν πρίγγιπα Ὀρλώφφ, διὰ τὴν αὐτοκρατορίσσαν Αἰκατερίνην, μὲ σημαντικὴν ποσότητα χρημάτων, καὶ ἐτήσιον πληρωμὴν σχεδὸν 20,000 διστήλων, ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἐμπόρου.— Ὁ τῆς Γαλλίας ἀδάμας ἐφέρθη ἐκ τῆς Ἰνδίας ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου τῆς ἐν Σουμάτρα Βεγγάλης Γεωργίου Πίττ, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐπωλήθη εἰς τὸν Δουκα τῆς Αὐρηλίας.— Ἄλλ' ὁ μεγαλύτερος τῶν ἀδαμάντων [παρεκτὸς τοῦ τῆς Πορτογαλλίας] εἶναι ὁ εἰς τὸ Κόλορον [εἰς Ἰνδοστὰν] εὐρεθεὶς τὸ 1550, ζυγίζων ἕως 280 κεράτια. Εὐρίσκεται δὲ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μεγάλου Μογόλου, καὶ τιμᾶται περίπου 3,000,000 διστήλων.— Καὶ ἕτερος δὲ μέγας ἀδάμας εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Βόρνεον. Ε.

ος Ἀδάμας, ὅστις λέγεται καὶ Ἰακουὼν καὶ Σαργὼν, νομίζεται ὑπό τινων ὡς εἶδος τι ἀδάμαντος, καὶ εὐρίσκεται κατὰ τὴν Κεϋλόνην, ἔχων χρώματα διάφορα, οἷον φαιὸν, λευκὸν, ὑποκίτρινον, ὑποκόκκινον κ. τ.

Ὁ Ἄνθραξ (Ροιβίνι κοινῶς, καὶ τουρκιστὶ Γιακούτ). Οὗτος μετὰ τὸν ἀδάμαντα εἶναι ὁ μᾶλλον σκληρὸς καὶ πολυτίμος λίθος, καὶ ὠνομάσθη οὕτω, διότι φαίνεται ὡς ἄνθραξ ἀναμμένος. Εὐρίσκεται δὲ πάντοτε κρυσταλλωτὸς καὶ ὀκτάγωνος, καθὼς καὶ ὁ ἀδάμας. καὶ ἔχει χρῶμα κόκκινον διαφόρων βαθμῶν, καὶ ὑφὴν λεπιδοειδῆ καὶ στιλπνὴν. Ἄντέχει εἰς τὸ πῦρ ὑπὲρ τὸν ἀδάμαντα, καὶ τήκεται εὐκόλως μετὰ τοῦ βορακίου. Στοιχειώδεις αὐτοῦ ὕλαι εἶναι πυρίτις γῆ μετὰ ἀργίλου, τίτανος καὶ σίδηρος ὀλίγος.

Οἱ ἐκλεκτοὶ ἄνθρακες φέρονται ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀσίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς Πεγγοῦ, Βισναγάρ, Καλικούτης, καὶ ἀπὸ τῆς Κεϋλόνης. Οἱ ὠραιότατοι αὐτῶν εἶναι κατακόκκινοι, καὶ ὠνομάζονται κυρίως Ἄνθρακες (Καρβούνια κοινῶς, καὶ τουρκιστὶ Ὀριεντάλ). Οἱ δὲ ἔχοντες χρῶμα κόκκινον βιολέτας λέγονται Σπινέλλα· οἱ δὲ λευκοκόκκινοι, Μπαλάσια (Λάλ τουρκιστὶ), καὶ οἱ κιτρινακόκκινοι, Ἄνθρακίται, οἱ ὅποιοι νομίζονται εὐτελέστεροι. Ἡ τιμὴ αὐτῶν διορίζεται κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐτῶν ὠραιότητος καὶ τοῦ μεγέθους, καθὼς γίνεται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πολυτίμους λίθους.

(Ἐπεταὶ Συνέχεια.)

[Γεωγραφ. Καπετανάκ.]

